

Nr 3.

Av herr **Ohlin m. fl.**, *angående utredning om beredande åt innehavare av ofullständiga jordbruk av arbetstillfällen utanför jordbruket.*

En folkgrupp som hårt drabbas av nuvarande kris är innehavarna av ofullständiga jordbruk. Detta ha också svenska statsmakterna i så motto beaktat att flera stödåtgärder åt jordbruket utformats på ett sådant sätt att de särskilt hjälpa det mindre jordbruket. Detta är t. ex. fallet med foder-tilldelningen till hönsskötsel samt med kraftfoderregleringen och procentbidragen för viss kvantitet mjölk. Av betydelse på längre sikt blir statsmakternas stöd för utvidgning av de ofullständiga jordbrukens areal och förbättring av deras jord, ehuru denna väg förvisso icke överallt är farbar.

Innehavarna av många ofullständiga jordbruk kunna emellertid endast i ringa mån hjälpas genom dessa åtgärder. Deras framställning av jordbruksprodukter är alltför liten för att prisreglering å produkter och förnödenheter skall kunna få tillräcklig effektivitet. Sedan gammalt ha de erhållit en betydande del av sina kontanta inkomster från arbete utanför jordbruket, framför allt med körslor, vägarbeten, byggnadsverksamhet o. d. Tillfällena till sådant arbete ha under senare år och särskilt under fjolåret i många trakter starkt nedgått. Härtill har samverkat, att vägarbetena i viss mån mekaniserats och att arbetskraft, som icke har annan sysselsättning, i viss utsträckning kunnat uttränga ifrågavarande jordbruksbefolkning från dessa arbetsområden. Dessutom ha byggnadsverksamhetens kraftiga nedgång och vägbyggenas beskärning reducerat dessa arbetstillfällen.

Det stöd som innehavarna av ofullständiga jordbruk nu framför allt behöva från samhällets sida är tydligen möjlighet att erhålla ökad sysselsättning utanför jordbruket. I viss utsträckning ha de utan tvivel kunnat deltaga i den utvidgade skogsavverkningen och därmed förenade körslor, men detta har — i varje fall på många håll — endast kunnat ersätta en del av de förlorade arbetstillfällena. Det förefaller därför angeläget, att statsmakterna vid tillrättaläggandet av sin sysselsättnings- och arbetslöshetspolitik särskilt beakta ifrågavarande folkgrupps behov och möjligheterna att rationellt och effektivt utnyttja dess arbetskraft. Härvidlag kunna ifrågakomma sådana anordningar, som öka deras möjligheter att deltaga i arbetet i skogarna samt med vägunderhåll och nybyggnad av vägar. Av icke mindre betydelse torde det vara att den utökning av byggnadsverksamheten på landsbygden, som nu planeras, så lägges till rätta, att denna

arbetskraft får tillfälle att deltaga. Detta skulle icke blott tillföra de ofullständiga jordbrukens innehavare en välbehövlig inkomst utan även bidra till att byggnadskostnaderna på landsbygden hållas nere på en ur allmänna synpunkter önskvärd nivå. — Inom vissa trakter synes statligt stöd till uppbyggande av en hemindustri vara värt att pröva, även om verkan därav framträder först så småningom. Erfarenheterna från de försök, som gjorts med hemindustri för delvis inom jordbruket sysselsatta, torde vara tillräckligt uppmuntrande att motivera dylika försök på flera håll.

Det synes oss vara av stor vikt, att dessa spörsmål, som delvis utgöra led i en ur andra synpunkter motiverad politik, upptagas till behandling även ur den speciella men betydelsefulla synpunkten, att den på ofullständiga jordbruk levande befolkningen erhåller en rimlig bärning och att dess arbetsförmåga utnyttjas på ett för samhället tillfredsställande sätt.

Under hänvisning till ovanstående få vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning på vad sätt snarast möjligt erforderliga arbetstillfällen utanför jordbruket kunna beredas den på ofullständiga jordbruk boende befolkningen.

Stockholm den 15 januari 1941.

Bertil Ohlin.

Eskil Albertsson.

P. J. Näslund.